

OSLO TINGRETT

DOM

Avsagt: 26.5.201026.05.2010

Saksnr: 10-029524PRI-OTIR/01

Dommer:
Tingrettsdommer Ingunn Aarbakke

Meddommere:
Product manager Birgitte Anderson
Leif Heisholt

Saken gjelder: Privat straffesak – straffeloven § 430

Per Danielsen Advokat Per Danielsen

mot

Trygve Hegnar Advokat Kyrre Eggen

DOM

Ved stevning av 17.2.2010 har Per Danielsen reist privat straffesak mot Trygve Hegnar der det hevdes at han har overtrådt straffeloven § 430.

Samme dag ble det inngitt politianmeldelse til Oslo politidistrikt for samme forhold. Stevningen ble vedlagt anmeldelsen.

Saken ble henlagt ved Oslo politidistrikt ved beslutning av 25.3.2010, under henvisning til straffeprosessloven § 224,1.ledd.

Trygve Hegnar er som redaktør av bladet Kapital er satt under **privat tiltale** til fellelse etter

straffeloven § 430, som fastsetter straff for den redaktør som vegrer seg for å oppta uforandret en imøtegåelse av anførsler av faktisk art i bladet eller tidsskriftet, såfremt det innen 1 år forlanges av noen som anførslene umiddelbart vedkommer, og imøtegåelsen begrenser seg til anførsler av faktisk art og ikke inneholder noe straffbart.

Vegring anses for å finne sted så fremt imøtegåelsen ikke er opptatt i det første eller annet nummer av bladet, for tidsskrifter det første nummer som ikke var ferdig til trykning da imøtegåelsen ble forlangt, på et like iøyenfallende sted som det imøtegatte og for øvrig på slik måte og med slikt utstyr som god presseskikk tilsier.

Grunnlag :

I tidsrommet 16.01.2010 til 29.01.2010 vegret Trygve Hegnar seg mot å trykke (oppta uforandret) og publisere Per Danielsens tilsvarende (imøtegåelse) datert 16.01.2010, i Kapital nr. 2-2010, publisert 29.01.2010.

Hovedforhandling ble holdt 20.5.2010. Partene møtte og avga forklaring.

Per Danielsen har nedlagt slik påstand :

1. Trygve Hegnar dømmes til å betale en bot på kr. 250.000, subsidiært 30 dagers fengsel.
2. Trygve Hegnar dømmes til å betale Per Danielsens saksomkostninger.

Forsvareren, advokat Kyrre Eggen, har nedlagt slik påstand :

1. Trygve Hegnar frifinnes.
2. Per Danielsen dømmes til å betale Trygve Hegnars saksomkostninger.

I protokoll fra planmøte 3.5.2010 heter det bl.a. :

”Etter nevnte tidspunkt vil advokat Kyrre Eggen bli oppnevnt som offentlig forsvarer dersom det ikke fremmes ønske om privat antatt forsvarer.” (Rt. 1987 s. 843).

”nevnte tidspunkt” var 10.5.d.å.

Retten mottok ikke noe svar på dette fra advokat Eggen, men spørsmålet ble tatt opp på nytt under hovedforhandlingen.

Det ble enighet om at advokaten og parten skulle drøfte dette spørsmålet og gi retten beskjed om standpunktet.

Samme dag ble det gitt beskjed til retten om at Trygve Hegnar ønsket advokat Eggen oppnevnt som sin forsvarer på det offentliges bekostning.

Retten forutsetter derfor at pkt. 2 i saksøktes påstand faller bort.

Saksforholdet.

Bladet Kapital har i hvert nummer en spalte med overskrift ”TILBAKEBLIKK.....”

Den inneholder klipp fra andre medier som omtaler Kapital eller redaktør Trygve Hegnar.

I nr. 1 for 2010 – med offisiell utgivelsesdato 15.1.2010 – heter det i ”TILBAKEBLIKK... :

”Danielsen mot Kapital og Finansavisen

Danielsen har i Kapital og Finansavisen funnet 145 utsagn gjennom fire år, der han mener seg og sitt advokatfirma ærekrenket og utsatt for skadelige ytringer.

- Hegnar har forvrent alt jeg står for i en årrekke og systematisk nektet å la meg rette opp alle feilene i tilsvaret, sier Oslo-advokaten.

Oslo tingrett har satt av tre uker til å behandle Danielsens søksmål mot Hegnar Media, redaktør Trygve Hegnar (66) og Kapital-journalist Vibeke Holth.

Per Danielsen (56) har injurier som spesialfelt og har reist søksmål mot en rekke medier, også VG. Han opplyser at han har ført en del saker mot Hegnar Media.

- Det var da han startet den massive kampanjen med ensidig negativ omtale av meg og mitt advokatfirma. Hegnar tar mannen i stedet for ballen, sier Danielsen.

Misbruk av domstolen

Trygve Hegnar mener at advokat Per Danielsen kommer til å lide fullstendig nederlag i rettsaken mot Hegnar Media.

På hvert eneste punkt han har anført, fører vi sannhetsbevis. Han kommer til å ruinere seg selv på tapte saksomkostninger, skriver redaktøren i SMS til VG.

Han mener Per Danielsen bryter reglene for god advokatskikk ved å forhåndsprosedere saken i media.

- Per Danielsen er den advokaten i Norge som flest ganger er innklaget og felt i advokatforeningens disiplinærnemnd. Vi er stolte over å ha skrevet om alle disse sakene.

Hegnar avviser at advokat Danielsen ikke har sluppet til med innlegg i Kapital og Finans-

avisen.

- Det er ingen i Norge som har hatt så mange innlegg som Per Danielsen. Bunkevis. Hegnar påstår at mesteparten av punktene i stevningen fra advokaten er foreldet og viser til at fristen er tre år.

- Danielsen har saksøkt oss for alt vi har skrevet om ham i ti år. Det er meningsløst og misbruk av domstolen, skriver Hegnar.

VG ”

Det siterte er sakset fra en artikkel i VG 21.12.2009.

Artikkelen er oppslått over to sider med rettsalsbilder av Danielsen og Hegnar og med overskrift ”Forfulgt av Trygve Hegnar”

Artikkelen fremtrer i hovedsak som et intervju med advokat Danielsen, og den første delen er ordrett gjengitt i Kapital under overskriften ”Danielsen mot Kapital og Finansavisen”, jfr. foran. På slutten av VG-artikkelen er gjengitt en SMS fra Hegnar, åpenbart etter at journalisten har konfrontert ham med Danielsens utsagn. SMS en er ordrett gjengitt i Kapital under overskriften ”Misbruk av domstolen”, jfr. foran.

Dagen etter at ”Tilbakeblikk...” sto på trykk 15.1.2010 sendte Per Danielsen sitt tilsvaret til Kapital. Dette ble imidlertid nektet inntatt i bladet.

Tilsvaret gjengis nedenfor :

”Det vises til oppslag om meg i Kapital 15.01.2010, som inneholder bl.a. følgende faktafeil :
Undertegnede er ikke felt flest ganger i disiplinærnemnden av alle advokater i Norge, slik Hegnar påstår. Det finnes *ingen* undersøkelse som påstår dette. VG har derimot laget en undersøkelse som viser det *motsatte*.

Riktig faktum er at det ikke finnes *en eneste* gyldig disiplinæravgjørelse som har funnet mitt saksomkostningskrav urimelig i løpet av min mer enn tyveårige praksis.

Jeg er felt en gang for et annet forhold - for å ha vært for tøff mot motpartens advokat i en sak på vegne av egen klient, men denne avgjørelsen er kjent ugyldig av Oslo Tingrett. Tingretten kalte disiplinæravgjørelsen en ”overreaksjon”, og fastslo at mitt firma har rett til å kreve erstatning. Kapital har nektet å omtale dommen, til tross for anmodning fra meg. Bladet har bare omtalt den gale fellelsen av meg som ikke lenger er gyldig.

Jeg har i VG påstått at Hegnar har nektet meg tilsvare rett i Kapital, og Hegnar har svart med å påstå at ingen i Norge har hatt så mange innlegg i Kapital som Per Danielsen.

Dette er også feil. Jeg har i stevning mot Hegnar vist til ca. 150 brudd på tilsvare retten og nektelse av å få inn innlegg. Eksemplene på nektelse av tilsvare rett er veldig mange, hvilket vil bli bevist i den kommende rettssak.

Hegnar påstår mesteparten av punktene i stevningen mot ham er foreldet. Dette er også galt. Det er riktig at tre-fire av de 150 forhold som angripes, stod på trykk mer enn tre år før stevning ble tatt ut. Foreldelse begynner imidlertid ikke å løpe før skadelidte får oversikt over skaden, hvilket skjedde senere og innenfor treårsfristen, så intet er foreldet.

Hegnar påstår jeg har saksøkt ham ”for alt vi har skrevet om ham i ti år”. Det er heller

ikke riktig. Det eldste som er angrepet, stod på trykk i 2004. Skriveriene som er angrepet kom på trykk etter at jeg og mitt firma hadde fått oppdrag fra flere som satte i gang søksmål mot Kapital. Da begynte Kapital med produksjon av alle de artikler som rettssaken dreier seg om.”

Tilsvaret avsluttet med et avsnitt om en husleiesak advokatfirmaet Danielsen ”var trukket inn i”. Dette avsnittet ble tatt inn i Kapital nr. 2 for 2010 og omfattes derfor ikke av vår sak.

Trygve Hegnar har prinsipalt anført at tilsvarensretten bare gjelder imøtegåelse i det medium der anførselene er fremsatt. I dette tilfellet er det i VG. Kapital har bare gjengitt derfra, og det fremgår klart av spalten.

Det anføres videre at tilsvarensretten er begrenset til anførsler av faktisk art og ikke gir Danielsen rett til å komme med egne vurderinger og kommentarer. Men det har han gjort, og da plikter ikke Kapital å trykke noe av det.

Retten bemerker først at straffeloven § 430 praktisk talt lyder som den gjorde da den ble vedtatt i straffeloven av 1902.

I 1958 ble bestemmelsen vurdert, men ble beholdt med en tilføyelse om at imøtegåelsen skulle skje ”for øvrig på en slik måte og med slikt utstyr som god presseskikk tilsier.”

Bestemmelsen er videreført i § 270 i straffeloven av 2005.

§ 430 har imidlertid vært lite brukt i rettspraksis. Etter det retten kan se ble en slik sak siste gang realitetsbehandlet i Høyesterett i 1908 (Rt. 1908 s. 289).

Den sparsomme rettspraksisen skyldes ganske sikkert at slike saker har vært brakt inn for pressens egne organer, først og fremst Pressens Faglige Utvalg.

Standarden ”god presseskikk” ble inntatt i 1958 etter initiativ fra Norsk Presseforbund.

Bestemmelsen skal sikre at den som omtales i en avisartikkel også får forsvare seg.

Man skal ikke være prisgitt pressens makt.

I forarbeidene til 1902 loven heter det (Ot.prp. 24 (1998-99) s.300) :

”Ordningen hviler paa den Grundtanke, at det baade ligeoverfor den Omtalte og ligeoverfor Publikum er det ene Rette, at begge parter gives Anledning til at blive hørt;”

I vår sak er det etter rettens mening i noen utstrekning snakk om å gi tilsvaret til et tilsvaret, nemlig Hegnars på advokat Danielsens uttalelser, slik de er sitert fra VG.

Retten kan ikke se at Danielsen har tilsvaretsrett om det han allerede har uttalt seg om i det første innlegget. Balansen er da opprettholdt ved at begge har kommet til ordet.

Det er riktignok slik at det skal være likegyldig om det som anføres i imøtegåelsen har vært trykt tidligere eller ikke. Dette fremgår forutsetningsvis av lovforarbeidene til 1902 straffeloven, jfr. John Henry Mæland : Ærekrenkelser (1986) s. 389.

Dette må etter rettens mening stille seg annerledes når imøtegåelsen er inntatt i samme utgave og i tilknytning til det som skal imøtegås – som her. Det er i realiteten Hegnar som har gitt tilsvaret.

Det er tre forhold i tilsvaret som Hegnar uttalte seg om og som Danielsen ikke har vært inne på i det første innlegget :

1. At Danielsen skal ha vært den advokat i Norge som har vært innklaget og felt flest ganger i advokatforeningens disiplinærnemnd.
2. At de fleste av forholdene Danielsen har reist sak om er foreldet.
3. At søksmålet gjelder alt Kapital har skrevet om ham i ti år.

På disse tre punktene mener retten at Hegnar hadde plikt til å ta inn tilsvaret. Dette gjelder neppe Danielsens anførsler i tilsvaret om urimelige saksomkostninger. Hegnar har ikke uttalt noe om dette.

Etter rettens mening gjelder tilsvaretsretten selv om det dreier seg om imøtegåelse av et avisreferat, jfr. Mæland s. 389.

Retten går ikke nærmere inn på dette da saken er avgjort på et annet grunnlag.

Imøtegåelsesretten er begrenset til ”anførsler av faktisk art”. Retten går heller inn på hvilke utsagn som eventuelt må sies å være polemiske da dette spørsmålet ikke er avgjørende.

Ut fra rettens standpunkt må første setning i annet avsnitt, tredje avsnitt og de to siste setningene i tilsvaret ut.

Det er imidlertid sikker rett at redaktøren ikke har rett til å plukke ut eller omformulere setninger i tilsvaret, jfr. lovens ordlyd ”oppta uforandret”.

Han må innta alt eller intet.

Det innebærer også at dersom tilsvaret inneholder setninger redaktøren ikke plikter å innta, kan han avvise hele tilsvaret.

I vår sak kan det muligens virke formalistisk å nekte tilsvaret på grunn av de konkrete setningene som retten mener ikke er berettiget.

Imidlertid må man ha for øye at det dreier seg om en straffesak, og at Danielsen må kunne kreve inntatt et ”barbert” tilsvaret.

Etter dette blir Trygve Hegnar å frifinne.

Dommen er enstemmig.

SLUTNING

Trygve Hegnar frifinnes.

Retten hevet

Ingunn Aarbakke

Birgitte Anderson

Leif Heisholt

Dommen kan påankes til lagmannsretten.

Gjelder anken spørsmål om straff og/eller mortifikasjon, er ankefristen to uker. Ankeerklæringen må inngis til tingretten. Den ankende part kan også henvende seg til rettens kontor og få ankeerklæringen nedtegnet og undertegnet der. Dersom saksøker anker, må han anta en advokat til å føre saken for ankedomstolen. Det samme gjelder også saksøkte, dersom saken gjelder ærekrenkelse. Dersom saken ikke gjelder ærekrenkelse, og saksøkte (domfelte) anker, overtar påtalemyndigheten forfølgningen og sørger for at ankeerklæringen blir forkynt for saksøkeren. Dersom saksøker anker, må ankeerklæringen forkynnes for saksøkte innen ankefristens utløp, jf. straffeprosessloven § 421 annet ledd, annet punktum.

Gjelder anken sivile krav, gjelder tvistelovens regler. Anken må i slike tilfeller erklæres direkte for tingretten innen en måned fra dommen er forkynt. Samtidig med ankeerklæringen må den ankende part betale ankegebyr, som er 24 ganger rettsgebyret. Dersom hovedforhandlingen har vart mer enn en dag, påløper ytterligere gebyr. Dersom anken gjelder en formuesverdi under 125 000 kroner, kan den ikke fremmes uten samtykke fra lagmannsretten. Begjæring om samtykke bør i slike tilfeller framgå av ankeerklæringen.

